

אותם, ואילו אחר כך אומרים לו: **השיאוהו ויראה פנינו בטבריא, אלמא פירושו: שביקשו ממר עוקבא, שדרוהו הכא שיכריחנו לבוא לטבריא.**

ומתרצינן: **אלא, הכי קאמרי: אמרו [אימרו] לו — דיינו אתון מר עוקבא ידוננו, אי ציית, אם ישמע בקולכם ויקבל פסק הדין — ציית, והכל (22) יבא על מקומו בשלום, ואי לא ציית, אם ירמיה הוא סרבן דין — השיאוהו ויראה פנינו בטבריא, ואנחנו נדיננו.**

הגמרא מבארת עוד ביאור בעובדא דידן.

רב אשי אמר: דיני קנסות הוה בין עוקבן הבבלי לאחיו ירמיה, ובבל לא דיינו דיני קנסות [כי דיני קנסות דנים רק בבית דין סמוכין ובבבל אין סמיכה], **ובעצם לא יכל מר עוקבא לדונם כלל, והא דשלחו ליה הכי: "אמרו לו" שכביכול ידונם, הוא כדי לחלוק**

רבינו שגידלתו בתיה בת פרעה — (21)

איש אחד ששמו **עוקבן הבבלי** של שם שמוצאו מבבל, **קבל קדמנא** התלונן לפנינו — בית דין של טבריא, וכך התלונן:

"ירמיה אחי, העביר עלי את הדרך" איבד ממני דרך בני אדם, כלומר: סירסו. [ויש מפרשים: לא נהג עמי כשורה, שעשק בעסקי ממון].

ואמרו [אימרו] לו לירמיה להתפייס עמו, השיאוהו הכריחוהו והזיקוהו לירמיה ויראה פנינו כאן בטבריא להתדיין עם אחיו."

ומקשינן: **עובדא זו אינה מובנת, הא גופא קשיא יש בה סתירה מינה ובה —**

אמרת: אמרו [אימרו] לו, אלמא פירושו: בקשו ממנו שדיינה אתון שמר עוקבא ידון

נתבע הרי הנתבע כעבדו, עד שיתברר תביעתו. כתב הרמב"ם (פ"ו מהלכות סנהדרין), שכל זה הוא דוקא אם אכן יש תביעה, אבל אם הנתבע [— או הלוח לדעת הרמ"ה —] טוען: לא היו דברים מעולם, בודאי שאינו צריך לילך לבית הוועד.

22. כתבו התוס', אין לפרש שאינו ציית, ואין ב"כח" מר עוקבא לכופו, כי לבית דין שבארץ ישראל בודאי אין סמכות לכפייה, כמו שמבואר לעיל (דף ה א).

אלא מפרש רבינו תם, שאומר שרוצה להתדיין בפני בית דין הגדול שבארץ ישראל.

ומכאן למדו הפוסקים [עיי' ברא"ש] שמה שאמרו שאין הלוח יכול לכפות את המלוח לילך לבית הוועד — היינו דוקא למקום בית הוועד, אבל יכול לכפותו לילך לבית דין הגדול, וכאן

21. עוד פירש רש"י, וגרס: כ"בר ביתיה", והוא כינוי למשה רבינו שהוא בן בית, כמו שנאמר (במדבר יב): "בכל ביתי נאמן הוא", ופירוש לדזיו ליה — על חכמתו, כמו שנאמר (קהלת ח): חכמת אדם תאיר פניו.

ועוד פירש מצא רש"י בספר אגדה: מר עוקבא היה בעל תשובה, שנתן עיניו באשה אחת והיא היתה אשת איש, ומרוב חשקו בה נפל בחוליו. לימים, נצרכה ללות ממנו, ומתוך דוחקה